

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ – Α΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

5^Η ΕΝΟΤΗΤΑ: ΡΗΜΑΤΑ

Ασκήσεις γραμματικής

1. Να συμπληρώσετε τα κενά κλίνοντας τα ρήματα του κάθε πίνακα.

					κρατώ
θα μείνει		έτρεχες			
			μπορούμε		
	έχετε κρούψει			μιλούσαν	
			αρνιόμουν		
ακουγό- ταν		λύθηκες		κοιμόμαστε	
					πειστήκα- τε
	πλένονται				

2. Να σχηματίζετε τους τύπους που ζητούνται για καθένα από τα παρακάτω ρήματα στη φωνή στην οποία δίνονται (στην οριστική έγκλιση).

αρχίζω: (α΄ πληθ. αορίστου) / (β΄ εν. εξακολ. μέλλοντα) / (γ΄ πληθ. παρατατικού)

ζεσταίνομαι: (α΄ εν. παρακειμένου) / (β΄ πληθ. στιγμιαίου μέλλοντα) / (γ΄ ενικό ενεστώτα)

προσπαθώ: (β΄ πληθ. αορίστου) / (α΄ εν. παρατατικού) / (α΄ πληθ. υπερσυντελικού)

θυμάμαι: (γ΄ πληθ. παρατατικού) / (γ΄ εν. αορίστου) / (β΄ πληθ. ενεστώτα)

3. Να σημειώσετε τον χρόνο των ρηματικών τύπων της αριστερής στήλης.

	ΕΞΑΚΟΛΟΥΘΗΤΙΚΟΙ			ΣΤΙΓΜΙΑΙΟΙ		ΣΥΝΤΕΛΕΣΜΕΝΟΙ		
	ΕΝΕΣΤΩ- ΤΑΣ	ΠΑΡΑΤΑ- ΤΙΚΟΣ	ΜΕΛ- ΛΩΝ ΕΞΑ- ΚΟΛ.	ΜΕΛ- ΛΩΝ ΣΤΙΓΜ.	ΑΟΡΙ- ΣΤΟΣ	ΠΑΡΑΚΕΙΜΕ- ΝΟΣ	ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙ- ΚΟΣ	ΜΕΛΛ. ΣΥΝΤ.
θα παίξουμε								
είχα προσέξει								
αρνούμαστε								
ορχίζονταν								
λυπήθηκες								
θα μιλάς								
έχω ταξιδέψει								
θα έχουμε στείλει								
καταδικάστηκαν								
μοιραζόμασταν								
έχετε έρθει								
λέγεστε								

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ – Α΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

4. Να ταξινομήσετε τα παρακάτω ρήματα στον πίνακα που ακολουθεί ανάλογα με τη φωνή και τη συζυγία στην οποία ανήκουν (τα ρήματα της β΄ συζυγίας να τα ταξινομήσετε και με βάση την τάξη στην οποία ανήκουν):

πιστεύω, πληρώνομαι, πολυλογώ, απαρνιέμαι, διορθώνω, τυραννιέμαι, φοβάμαι, πίνω, κατοικώ, αντιστέκομαι, καταλήγω, κοιμάμαι, αντιστοιχώ, πεινώ, ρίχνομαι, ελπίζω, ξεχνιέμαι, διορίζομαι, θυμάμαι, βαριέμαι, επιδρώ, μετακομίζω, κυκλώνομαι, απάτω, γελώ, τρέχω, κρύβομαι, περιορίζω, καταριέμαι, καλύπτομαι, χτυπιέμαι, αναρωτιέμαι, σπρώχνομαι, αντιδρώ, κατακτώ, κυκλώνω, καταργώ, βιάζομαι, λυπάμαι, επιλέγομαι, κινώ, λείπω, πορεύομαι, ανακρίνω, απορρίπτομαι, εξηγώ, λαχανιάζω, μετριέμαι, αποσπώ, προχωρώ, ψεύδομαι, στέλνω, κινούμαι, επικροτώ, χειροτονομώ, υποχρεώνομαι, κλαδεύω, πολιορκούμαι, διακόπτω, παρακολουθώμαι.

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ			ΠΑΘΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ		
Α΄ ΣΥΖΥΓΙΑ	Β΄ ΣΥΖΥΓΙΑ		Α΄ ΣΥΖΥΓΙΑ	Β΄ ΣΥΖΥΓΙΑ	
	Α΄ ΤΑΞΗ	Β΄ ΤΑΞΗ		Α΄ ΤΑΞΗ	Β΄ ΤΑΞΗ

5. Να μετατρέψετε τα παρακάτω ρήματα β' συζυγίας από την ενεργητική φωνή στην παθητική ή αντίστροφα, διατηρώντας τα στο ίδιο πρόσωπο και προσέχοντας την τάξη στην οποία ανήκουν.

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ	ΠΑΘΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ
	<i>ευχαριστιέσαι</i>
<i>χτυπάτε</i>	
	<i>παρακολουθείσαι</i>
<i>τρυπάτε</i>	
	<i>καθοδηγούμαι</i>
<i>επιχειρεί</i>	
	<i>αγνοούνται</i>
<i>πουλώ</i>	
	<i>κυβερνούμαστε</i>
<i>μετακινεί</i>	

6. Να εξετάσετε αν υπάρχουν στις παρακάτω προτάσεις αποθετικά ρήματα και, όπου υπάρχουν, να τα υπογραμμίσετε.

- α. Το Σαββάτο μου αρέσει να κοιμάμαι και να ξεκουράζομαι.
- β. Δεν χρειάζομαι πλέον τη βοήθειά σου όταν έχω προβλήματα.
- γ. Οι τελευταίοι τουρίστες φεύγουν από την Κρήτη συνήθως γύρω στα τέλη Οκτωβρίου.
- δ. Τα βιβλία κανονικά επιστρέφονται στη βιβλιοθήκη ύστερα από δύο εβδομάδες.
- ε. Όσα γράφονται τον τελευταίο καιρό κινούνται στο χώρο της φαντασίας και δεν ανταποκρίνονται καθόλου στην πραγματικότητα.
- στ. Θα ήθελα πολύ να γνώριζα πώς ακριβώς ζούσαν οι άνθρωποι πριν από χιλιάδες χρόνια.
- ζ. Όλες οι έρευνες καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι αυτή η αρρώστια γιατρεύεται.
- η. Το νησί αυτό κατοικείται συνεχώς από τα προϊστορικά χρόνια.
- θ. Είναι τόσο περίεργος που θέλει να μαθαίνει αμέσως ό,τι συμβαίνει γύρω του.
- ι. Απορώ πώς είναι δυνατόν να πιστεύεις ότι θα μείνω με σταυρωμένα τα χέρια.

7. Να τοποθετήσετε τα ρήματα των παρακάτω προτάσεων στον πίνακα που ακολουθεί ανάλογα με τη χρονική τους βαθμίδα και το ποιόν ενέργειάς τους.

- Την Παρασκευή έβρεχε διαρκώς.
- Όσο εσύ θα διαβάζεις, εγώ θα παρακολουθήσω τηλεόραση.
- Εκείνο το καλοκαίρι είχα περάσει τις πιο όμορφες διακοπές.
- Ύστερα από χρόνια θα έχεις συνειδητοποιήσει πόσο μεγάλο λάθος έκανες.
- Τα παιδιά δεν έχουν σταματήσει ούτε λεπτό το παιχνίδι.
- Πήγα χτες στα μαγαζιά και ψώνισα τα ρούχα που σου είχα δείξει τις προάλλες.
- Όλοι οι θεατές παρακολουθούσαν με μεγάλη προσήλωση την ταινία.
- Αφού το θέλεις τόσο πολύ, θα σου χαρίσω αυτό το βιβλίο.
- Είχε πια ξημερώσει, όταν και οι τελευταίοι επισκέπτες έφυγαν.

- Το μεσημέρι θα έχω ετοιμάσει φαγητό και θα το έχω βάλει στο φούρνο.
- Απορώ πώς θα πηγαίνεις στο σχολείο χωρίς το λεωφορείο.
- Και οι δύο ομάδες έπαιξαν πολύ καλά, αλλά νομίζω ότι οι γηπεδούχοι έχουν δείξει μέχρι τώρα καλύτερη εικόνα ως ομάδα.

	ΧΡΟΝΙΚΗ ΒΑΘΜΙΔΑ		
	Παρόν	Παρελθόν	Μέλλον
Εξακολουθητικό			
Στιγμιαίο			
Συντελεσμένο			

8. Να γράψετε τα παρακάτω ρήματα στο ποιόν ενέργειας που ζητείται σε παρένθεση, διατηρώντας τα στην ίδια χρονική βαθμίδα.

- θα κοιτάξω:(μη συνοπτικό / εξακολουθητικό)
- έτρεχα: (συνοπτικό / στιγμιαίο)
- είχα φύγει: (μη συνοπτικό / εξακολουθητικό)
- καταστρέφω: (συντελεσμένο)
- θα ακούω: (συντελεσμένο)
- έλειψα: (μη συνοπτικό / εξακολουθητικό)
- θα έχω πιστέψει: (συνοπτικό / στιγμιαίο)
- ζωγράφισα: (συντελεσμένο)
- πληγώθηκα: (μη συνοπτικό / εξακολουθητικό)
- θα χρειαστώ: (συντελεσμένο)
- έχω μοιραστεί: (μη συνοπτικό / εξακολουθητικό)
- ντύνομαι: (συντελεσμένο)
- θα έχω κοιμηθεί: (συνοπτικό / στιγμιαίο)
- είχα κουραστεί: (μη συνοπτικό / εξακολουθητικό)